

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA	JUNY 2022	CONVOCATORIA	JUNIO 2022
Assignatura: HISTÒRIA D'ESPANYA		Asignatura: HISTORIA DE ESPAÑA	

CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN

1ª) (Fins a 1 punt) Només es corregirà una resposta. En el cas que es responguen les dues, es corregirà la primera d'elles.
a)

DELS DOCUMENTS 1 i 2

Obtindrà fins a 1 punt tot l'alumnat que descriga convenientment les seues característiques. En aquest cas, les dues fonts són primàries i públiques. La primera és una font de caràcter polític i jurídic, perquè es tracta de l'ordre donada per Ferran VII per a abolir la Inquisició a Espanya a l'inici del segon període constitucional en 1820, i que es transformarà en un decret. Atenent el mitjà de difusió emprat, el periòdic *Gaceta de Madrid*, pot considerar-se també el seu caràcter periodístic com a notícia. La segona és una font de naturalesa política, perquè dona compte de l'ordre del ministeri d'explicar la Constitució a les esglésies. El seu autor és el bisbe d'Oriola, qui, en carta dirigida als seus diocesans, informa de l'assumpte. El caràcter és públic perquè la intenció és donar a conèixer el contingut de l'ordre mitjançant la impressió i publicació d'aquesta.

b) DELS DOCUMENTS 3 i 4

Obtindrà fins a 1 punt tot l'alumnat que descriga convenientment les seues característiques. En aquest cas, les dues fonts són primàries i públiques. El primer document és un extracte del discurs del rei Joan Carles I de Borbó davant el Congrés dels Estats Units d'Amèrica, a Washington, el 2 de juny de 1976. El text 4 correspon al Preàmbul de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, aprovat el 18 de desembre de 1979.

2ª) (Fins a 2,5 punts) Només es corregirà una resposta. En el cas que es responguen les dues, es corregirà la primera d'elles.

a) DELS DOCUMENTS 1 i 2

Obtindrà fins a 2,5 punts tot l'alumnat que sàpia extraure i analitzar les idees principals dels textos i les situe en el context històric corresponent. El contingut dels textos pot resumir-se de maneres diferents i igualment vàlides. El primer document reproduïx la publicació de la *Gaceta de Madrid* en la qual es fa saber la decisió del rei Ferran VII d'abolir el Tribunal de la Inquisició, on es conforma amb l'opinió de la Junta Provisional Governativa consultada a aquest efecte. En el text es remarca la incompatibilitat de la coexistència entre la Inquisició i la Constitució de Cadis, que ha sigut posada en vigor novament a inicis de l'any 1820. La publicació d'aquesta informació es produeix el 10 de març de 1820, a penes un dia després que el mateix monarca haja proferit el jurament a la Carta Magna oficialitzant així el retorn del règim constitucional a la monarquia espanyola. El segon text és una carta del bisbe d'Oriola als capellans de la seua diòcesi en la qual els informa que, per ordre del rei, s'ha d'explicar als feligresos la Constitució durant la missa del diumenge. En el text es remarca la resistència del bisbe a seguir aquest mandat, atès que considera que això suposaria una subordinació del clergat i les seues funcions al poder civil. Secundàriament, la utilització de l'espai litúrgic per a donar a conèixer a la ciutadania els seus drets i deures constitucionals suposa l'ús de la religió com a via de politització. També es valorarà com a correcte l'enunciat de les idees principals al costat del bloc temàtic en el qual s'insereix la qüestió plantejada. Bloc 3: L'Antic Règim i la seua crisi (1700-1833).

b) DELS DOCUMENTS 3 i 4

Obtindrà fins a 2,5 punts tot l'alumnat que sàpia extraure i analitzar les idees principals dels textos i les situe en el context històric corresponent. El contingut dels textos pot resumir-se de maneres diferents i igualment vàlides. El text 3 reproduïx les primeres declaracions del nou monarca sobre la instauració de la democràcia a Espanya, i es pauten les principals línies del procés democratitzador. El text 4 correspon a la declaració de principis de l'autogovern de Catalunya com a autonomia, i es detallen els seus fonaments jurídics i antecedents històrics en la Generalitat. Tots dos textos corresponen al Bloc 8: La transició democràtica i el procés de consolidació.

3ª) Definiu DOS dels conceptes següents (Fins a 2 punts) Només es corregiran dos conceptes. En el cas que es responguen més dos, es corregiran els dos primers.

Obtindrà fins a 2 punts tot l'alumnat que definisca dos dels conceptes plantejats de manera clara i sàpia situar-los històricament. El primer concepte, "Inquisició" es refereix al Tribunal eclesiàstic instaurat pels Reis Catòlics per a reprimir els delictes d'heretgia i contra la fe cristiana. Va ser abolida per primera vegada per decret de les Corts de Cadis en 1813 i reinstal·lada en els períodes absolutistes durant el regnat de Ferran VII, fins a la seua definitiva desaparició en 1834 durant la regència de Maria Cristina. En aquest cas es tracta de la segona abolicció decretada pel mateix rei en reinstaurar-se el règim constitucional en 1820 que donaria lloc al conegut com a Trienni Liberal. El segon concepte "Constitució" es refereix a la llei fonamental d'un Estat que defineix el règim de drets i llibertats de la ciutadania, delimitant els poders i institució de l'organització política. En aquest cas es tracta de la Constitució de 1812, primera de les aprovades a Espanya durant el període de les Corts de Cadis i que posteriorment va estar en vigor durant el Trienni Liberal (1820-1823) i novament entre 1836 i 1837.

El concepte "Transició política" es refereix al procés de canvi de les regles i dels mecanismes de la participació i de la competència política, mitjançant el qual un règim preexistent és reemplaçat per un altre, la qual cosa comporta la substitució dels valors, normes, regles de joc i institucions associades a aquest per altres diferents. A Espanya, fa referència al procés pel qual el país va deixar arrere el règim dictatorial del general Francisco Franco i va passar a regir-se per una Constitució que restaurava els drets individuals i la democràcia política durant la primera etapa del regnat de Joan Carles I. El concepte "Autonomia política" es refereix a la potestat que, dins de l'Estat, tenen municipis, províncies, regions o altres entitats mitjançant normes i òrgans de govern propis. A Espanya aquest principi va quedar garantit per la promulgació de la Constitució de 1978, en el seu Títol VIII. Entre 1979 i 1983 es va completar el procés d'instauració de les 16 comunitats autònomes i de la comunitat foral de Navarra, mitjançant l'aprovació dels seus estatuts d'autonomia.

4ª) (Fins a 2,5 punts) Només es corregirà una resposta. En el cas que es responguen les dues, es corregirà la primera.

1.Obtindrà fins a 2,5 punts l'alumnat que desenvolupe els aspectes fonamentals del bloc temàtic utilitzant les fonts com a punt de partida. Es tracta d'explicar les principals reformes polítiques que van tindre lloc a Espanya durant el Trienni Liberal. Sobre aquest tema, es tindran en compte les referències al restabliment de la Constitució de Cadis i el retorn dels drets de ciutadania i sobirania, l'aplicació de la llibertat d'imprensa, les mesures legislatives dirigides a desmantellar l'Antic Règim en aquesta etapa històrica, amb especial èmfasi als decrets que van afectar qüestions religioses com la supressió dels jesuïtes, la reforma de regulars, el tancament de convents, desamortització de terres eclesiàstiques, supressió de privilegis eclesiàstics i de la Inquisició, així com l'oposició mostrada per determinats sectors socials i polítics a la implantació d'aquestes mesures.

2.Obtindrà fins a 2,5 punts l'alumnat que desenvolupe els aspectes fonamentals del bloc temàtic utilitzant les fonts com a punt de partida. Es tracta d'exposar el procés de reforma política a Espanya des de novembre de 1975 i la proclamació de Joan Carles de Borbó com a rei d'Espanya a l'empara de la Llei de Successió en la prefectura de l'Estat de 1947. Es precisarà el motiu del canvi polític en la presidència del Govern després del cessament d'Arias Navarro i la designació d'Adolfo Suárez i les principals mesures de reforma política fins a la sanció de la Constitució de 1978, així com la construcció de l'Estat de les autonomies. S'incidirà, així mateix, en la celebració de les primeres eleccions constituents i legislatives, així com municipals, a Espanya.

5ª) (Fins a 2 punts) Només es corregirà una resposta. En el cas que es responguen les dues, es corregirà la primera.

1.Obtindrà fins a 2 punts l'alumnat que assenyale les principals diferències entre un règim absolutista i un liberal en el primer terç del segle XIX a Espanya, centrant-se en l'època entre 1808 i 1837. Sobre aquest tema s'explicarà la distinció entre la sobirania absoluta, pròpia de l'Antic Règim i la sobirania nacional recollida en la Constitució espanyola de 1812. Així mateix, s'exposarà la configuració del poder del rei en l'Antic Règim, valorant la concentració de les potestats en una única persona i el seu origen diví en contraposició del principi de divisió de poders del règim liberal i constitucional, l'exercici de les llibertats públiques i la conformació d'un sistema de drets per a la ciutadania.

2.Obtindrà fins a 2 punts l'alumnat que compare detalladament les similituds i les diferències en relació amb els actors i els esdeveniments del canvi polític, i els processos d'institucionalització dels règims democràtics a Espanya després de la proclamació de la Segona República i la mort del dictador el general Franco. Així mateix, si es comparen els textos constitucionals de 1931 i de 1978.

En aquesta última pregunta la resposta és molt oberta i permet diversos raonaments correctes. Amb això es valorarà si l'alumnat sap refondre dades i idees procedents del procés d'aprenentatge de la matèria i les que procedeixen de l'anàlisi de les fonts facilitades. La nota final sobre 10 punts s'obté després de sumar les quatre qualificacions citades. El corrector només podrà exigir els coneixements contemplats en els nuclis temàtics de la programació i els que proporcionen les fonts d'informació. No obstant això, si l'alumnat aporta coneixements no contemplats i estan ben utilitzats en el context, se li valoraran positivament per a augmentar la qualificació obtinguda. Convé recordar que, encara que l'alumnat ha de integrar en la composició del text els seus coneixements i la informació facilitada per les fonts, en aquesta prova no es valoraran únicament els coneixements, per la qual cosa per a establir la qualificació definitiva s'ha de valorar el conjunt de la composició.

CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN

1ª) (Hasta 1 punto) Solo se corregirá una respuesta. En el caso de que se respondan las dos, se corregirá la primera de ellas.

a) DE LOS DOCUMENTOS 1 y 2

Obtendrá hasta *1 punto* todo el alumnado que describa convenientemente sus características. En este caso, las dos fuentes son primarias y públicas. La primera es una fuente de carácter político y jurídico, pues se trata de la orden dada por Fernando VII para abolir la Inquisición en España al inicio del segundo periodo constitucional en 1820 y que se transformará en un decreto. Dado el medio de difusión empleado, el periódico *Gaceta de Madrid* puede considerarse también su carácter periodístico como noticia. La segunda es una fuente de naturaleza política, pues da cuenta de la orden del ministerio de explicar la Constitución en las iglesias. Su autor es el obispo de Orihuela, quien en carta dirigida a sus diocesanos, informa del asunto. El carácter es público pues la intención es dar a conocer el contenido de la orden mediante la impresión y publicación de esta.

b) DE LOS DOCUMENTOS 3 y 4

Obtendrá hasta *1 punto* todo el alumnado que describa convenientemente sus características. En este caso, las dos fuentes son primarias y públicas. El primer documento es un extracto del discurso del rey Juan Carlos I de Borbón ante el Congreso de los Estados Unidos de América, en Washington, el 2 de junio de 1976. El texto 4 corresponde al Preámbulo del Estatuto de Autonomía de Cataluña, aprobado el 18 de diciembre de 1979.

2ª) (Hasta 2,5 puntos) Solo se corregirá una respuesta. En el caso de que se respondan las dos, se corregirá la primera de ellas.

a) DE LOS DOCUMENTOS 1 y 2

Conseguirá hasta *2,5 puntos* todo el alumnado que sepa extraer y analizar las ideas principales de los textos y las sitúe en el contexto histórico correspondiente. El contenido de los textos puede resumirse de maneras diferentes e igualmente válidas. El primer documento reproduce la publicación de la *Gaceta de Madrid* en la que se da cuenta de la decisión del rey Fernando VII de abolir el Tribunal de la Inquisición, conformándose con la opinión de la Junta Provisional Gubernativa consultada a tal efecto. En el texto se remarca la incompatibilidad de la coexistencia entre la Inquisición y la Constitución de Cádiz, que ha sido puesta en vigor nuevamente a inicios del año 1820. La publicación de esta información se produce el 10 de marzo de 1820, apenas un día después de que el propio monarca haya proferido el juramento a la Carta Magna oficializando así el retorno del régimen constitucional a la monarquía española. El segundo texto es una carta del obispo de Orihuela a los curas de su diócesis en la que les informa que, por orden del rey, se debe explicar a los feligreses la Constitución durante la misa del domingo. En el texto se remarca la resistencia del obispo a seguir este mandato, considerando que tal acto supondría una subordinación del clero y sus funciones al poder civil. Secundariamente, la utilización del espacio litúrgico para dar a conocer a la ciudadanía sus derechos y deberes constitucionales supone el uso de la religión como vía de politización. También se valorará como correcto el enunciado de las ideas principales junto al bloque temático en el que se inserta la cuestión planteada. Bloque 3: El Antiguo Régimen y su crisis (1700-1833).

b) DE LOS DOCUMENTOS 3 y 4

Conseguirá hasta *2,5 puntos* todo el alumnado que sepa extraer y analizar las ideas principales de los textos y las sitúe en el contexto histórico correspondiente. El contenido de los textos puede resumirse de maneras diferentes e igualmente válidas. El texto 3 reproduce las primeras declaraciones del nuevo monarca sobre la instauración de la democracia en España, pautándose las principales líneas del proceso democratizador. El texto 4 corresponde a la declaración de principios del autogobierno de Cataluña como autonomía, precisándose sus fundamentos jurídicos y antecedentes históricos en la Generalidad. Ambos textos corresponden al Bloque 8: La transición democrática y el proceso de consolidación.

3ª) Defina DOS de los conceptos siguientes (Hasta 2 puntos) Solo se corregirán dos conceptos. En el caso de que se respondan más dos, se corregirán los dos primeros.

Obtendrán hasta *2 puntos* quienes definan dos de los conceptos planteados de forma clara y sepan situarlos históricamente. El primer concepto, “Inquisición” se refiere al Tribunal eclesiástico instaurado por los Reyes Católicos para reprimir los delitos de herejía y contra la fe cristiana. Fue abolida por primera vez por decreto de las Cortes de Cádiz en 1813 y reinstalada en los periodos absolutistas durante el reinado de Fernando VII, hasta su definitiva desaparición en 1834 durante la regencia de María Cristina. En este caso se trata de la segunda abolición decretada por el propio rey al reinstaurarse el régimen constitucional en 1820 que daría lugar al conocido como Trienio Liberal. El segundo concepto “Constitución” se refiere a la ley fundamental de un Estado que define el régimen de derechos y libertades de la ciudadanía, delimitando los poderes e institución de la organización política. En este caso se trata de la Constitución de

1812, primera de las aprobadas en España durante el período de las Cortes de Cádiz y que posteriormente estuvo en vigor durante el Trienio Liberal (1820-1823) y nuevamente entre 1836 y 1837.

El concepto “Transición política” se refiere al proceso de cambio de las reglas y de los mecanismos de la participación y de la competencia política, mediante el cual un régimen preexistente es reemplazado por otro, lo que conlleva la sustitución de los valores, normas, reglas de juego e instituciones asociadas a este por otras diferentes. En España, hace referencia al proceso por el que el país dejó atrás el régimen dictatorial del general Francisco Franco y pasó a regirse por una Constitución que restauraba los derechos individuales y la democracia política durante la primera etapa del reinado de Juan Carlos I. El concepto “Autonomía política” se refiere a la potestad que, dentro del Estado, tienen municipios, provincias, regiones u otras entidades mediante normas y órganos de gobierno propios. En España este principio quedó garantizado por la promulgación de la Constitución de 1978, en su Título VIII. Entre 1979 y 1983 se completó el proceso de instauración de las 16 comunidades autónomas y de la comunidad foral de Navarra, mediante la aprobación de sus estatutos de autonomía.

4ª) (Hasta 2,5 puntos) Solo se corregirá una respuesta. En el caso de que se respondan las dos, se corregirá la primera de ellas.

1. Obtendrán hasta 2,5 *puntos* todo el alumnado que desarrolle los aspectos fundamentales del bloque temático utilizando las fuentes como punto de partida. Se trata de explicar las principales reformas políticas que tuvieron lugar en España durante el Trienio Liberal. Al respecto, se tendrán en cuenta las referencias al restablecimiento de la Constitución de Cádiz y el regreso de los derechos de ciudadanía y soberanía, la aplicación de la libertad de imprenta, las medidas legislativas dirigidas a dismantlar el Antiguo Régimen en esta etapa histórica, con especial énfasis a los decretos que afectaron a cuestiones religiosas como la supresión de los jesuitas, la reforma de regulares, el cierre de conventos, desamortización de tierras eclesiásticas, supresión de privilegios eclesiásticos y de la Inquisición, así como la oposición mostrada por determinados sectores sociales y políticos a la implantación de dichas medidas.
2. Obtendrán hasta 2,5 *puntos* todo el alumnado que desarrolle los aspectos fundamentales del bloque temático utilizando las fuentes como punto de partida. Se trata de exponer el proceso de reforma política en España desde noviembre de 1975 y la proclamación de Juan Carlos de Borbón como rey de España al amparo de la Ley de Sucesión en la jefatura del Estado de 1947. Se precisará el motivo del cambio político en la presidencia del Gobierno tras el cese de Arias Navarro y la designación de Adolfo Suárez y las principales medidas de reforma política hasta la sanción de la Constitución de 1978, así como la construcción del Estado de las autonomías. Se incidirá, asimismo, en la celebración de las primeras elecciones constituyentes y legislativas, así como municipales, en España.

5ª) (Hasta 2 puntos) Solo se corregirá una respuesta. En el caso de que se respondan las dos, se corregirá la primera de ellas.

1. Obtendrán hasta 2 *puntos* quienes señalen las principales diferencias entre un régimen absolutista y uno liberal en el primer tercio del siglo XIX en España, centrándose en la época entre 1808 y 1837. Al respecto se explicará la distinción entre la soberanía absoluta, propia del antiguo régimen y la soberanía nacional recogida en la Constitución española de 1812. Asimismo, se expondrá la configuración del poder del rey en el Antiguo Régimen, valorando la concentración de las potestades en una única persona y su origen divino en contraposición del principio de división de poderes del régimen liberal y constitucional, el ejercicio de las libertades públicas y la conformación de un sistema de derechos para la ciudadanía.
2. Obtendrán hasta 2 *puntos* quienes comparen detalladamente las similitudes y las diferencias en relación con los actores y los eventos del cambio político, y los procesos de institucionalización de los regímenes democráticos en España tras la proclamación de la Segunda República y la muerte del dictador el general Franco. Asimismo, si se comparan sendos textos constitucionales de 1931 y de 1978.

En esta última pregunta la respuesta es muy abierta y permite diversos razonamientos correctos. Con ello se valorará si el alumnado sabe refundir datos e ideas procedentes del proceso de aprendizaje de la materia y los que proceden del análisis de las fuentes facilitadas. La nota final sobre 10 *puntos* se obtendrá después de sumar las cuatro calificaciones citadas. El corrector sólo podrá exigir los conocimientos contemplados en los núcleos temáticos de la programación y los que proporcionen las fuentes de información. No obstante, si el alumnado aporta conocimientos no contemplados y están bien utilizados en el contexto, se le valorarán positivamente para aumentar la calificación obtenida. Conviene recordar que, aunque el alumnado deberá integrar en la composición del texto sus conocimientos y la información facilitada por las fuentes, en esta prueba no se valorarán solamente los conocimientos, por lo que para establecer la calificación definitiva se valorará el conjunto de la composición.